

SLOVENE C

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petilvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . 13 h
za dvakrat . . . . . 11 " "
za trikrat . . . . . 9 " "
za več ko trikrat . . . . . 8 " "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravniškega telefona št. 188.

„Pu tundi!“

Ruski listi se pritožujejo, da je ruski vojski največ škodovalo to, ker častniki niso umeli ljudskega jezika in se niso mogli ogledni oddelki prav nič zmeniti z ljudmi. Ruski državni jezik, ki je ravno tako pripraven za ruske birokrate, kakor nemški za avstrijske, je v Mandžuriji izgubil eno najvažnejših bitk svetovne zgodovine.

Japonci so pa znali ne le kitajska narčja, ampak so se učili celo ruščine, samo, da so bili v vsakem oziru kos svoji nalogi na bojišču. Rus je dobil vedno odgovor: „Pu tundi!“ — ne razumem. Japonec je pa poizvedel vse in vedno znal o pravem času nastopiti na pravem mestu.

In pri nas? Pu-tundi je geslo v uradih, pu-tundi tudi v armadi!

Prepričani sme, da ima naš generalni štab zemljevide dežel in krajev, v katere utegne priti naša vojna, bolj v redu, kot Rusi one v Mandžuriji; a zdi se nam velik nedostatek, da imena vasi in drugih točk v njih niso vselej tiskana tako, kot jih ljudstvo v dotičnem kraju umeva in izgovarja, temveč tuintam se nahajajo v zemljevidih čudne spake, kakor jih pišejo politični uradi po svojih pisarnah in jih ne ume živi krst, a vendar se jih trdovratno drže. Naleteli smo časih o vojaških vajah na častnika, ki je na brzem konju skakal in se sukal okoli kakega kmetiča in vprašal, kje je ta ali ona vas. A kmet je debelo gledal in migal z ramami, dasi bi jo bil lahko pokazal s prstom, ko bi jo bil imenoval z navadnim slovenskim imenom. Kaj pa da mora biti v vsaki vasi deska ali še dve s slovenskim in tudi nemškim napisom, a v sili vojak ne more okoli letati šele po vaseh deske gledat in z njih brat.

Dalje ne moremo umeti, zakaj se Nemci v Avstriji večinoma boje in branijo z vsemi silami, da bi se ne navadili kake slovanske besede, in da vlada s toliko skrbjo in slastjo pošilja v naše kraje nemške in italijanske uradnike, ki ne umejo slovenske besede, a domačine naše pa v tuje kraje, kjer bi se lahko izhajalo s pristnimi trdimi Nemci?

Bog varuj, da bi tudi za Avstrije kdaj ne postala osodepolna beseda — „Pu tundi!“

Javni obrtni shod v Novem mestu.

Velike obrtnih shodov se je že vršilo v Novem mestu, vendar tako impozantnega še ni bilo, kakor nedeljski. Zborovalni prostor v gostilni pri „Slonu“ je bil natlačeno poln, velike obrtnikov je stalo v veži, a več jih je odšlo, ker niso dobili prostora. Shoda se je udeležil tudi načelnik kostonjeviške obrtne zadrage.

Predsednik obrtne zadrage g. Frančič pozdravi navzoče in razloži pomen shoda ter predlaga g. pl. Sladoviča, župana novomeškega, predsednikom, g. Maloviča pa tajnikom shoda, kar se soglasno odobri.

Gosp. župan se zahvali za zaupanje ter povdarja, da je treba, da danes obrtniki, meščani in posestniki skupaj drže v boju proti birokraciji.

O prvi točki dnevnega reda, o osnovitvi obrtne kreditne družbe, je govoril g. dr. V. Gregorič, primarij dež. bolnice v Ljubljani. Govornik povdarja, da se je rad odzval povabilu obrtne zadrage, po-

sebno radi tega, ker je prva točka dnevnega reda gospodarskega pomena. Novo-meška obrtna zadruga je sklenila, da ustanovi kreditno društvo. Prav je, da si hoče obrtniki sami pomagati drug drugemu. Kajti gospodarsko nam je treba delati v prvi vrsti. To prepričanje je dobil gospod. govornik v dobi svojega 25letnega javnega delovanja.

Ne gre da bi, kar eden zida, vedno drugi podiral. Industrio si morajo Slovenci osvojiti. Treba je, da v ta namen združimo kapital, da kar posameznik ne more, skupno storimo za narodno blagostanje.

Gosp. govornik nato povdarja, da se je v zadnjih letih pričelo delovati na polju z družništva. Marsikaj se je s tem dobrega storilo za gospodarski napredek. Le hibe je treba odstraniti. Naša naloga je, da vse v dobro popravimo. Moderna tehnika je napredovala tako, da preživimo v enem letu to, kar so preje v 20 letih. Ako je kdaj veljal izrek: „Cas je zlato“, velja sedaj, zlasti za nas Slovence. Združiti se morajo vsi Slovenci na gospodarskem polju. Pri tem pa ne pomaga par fraz, treba je skupnega dela.

Gosp. govornik pravi, da mora politični boj v naši deželi prenehati, ako hočemo na gospodarskem polju kaj storiti, ter predlaga premirje med obema strankama vsaj za eno volilno dobo 6 let, v kateri vsaka stranka ohrani svoje mandate. Tedaj se bodo pojavili zopet talenti na narodno-gospodarskem polju, ter radi žrtvovali svoje moči.

Za obrtno kreditno društvo predlaga g. govornik, da se naj napravijo deleži po 50 ali 100 kron, ki se naj vplačajo po mesečnih obrokih po 5 ali 10 K. Izposojati bo lahko in obrtniki bodo dobre vedeli, kdo je sposoben kredita, kdo ne. Tudi čas povrnitve posojila naj gg. obrtniki sami določijo.

Obrestna mera je pri nas splošno previsoka in se bo morala znižati.

G. govornik poziva obrtnike, naj se združijo za gospodarsko delo brez razlike strank in naj osnujejo skupno kreditno društvo.

Takih društev je treba tudi na Gorenjskem in Notranjskem. Obrtniki si morajo sami pomagati, to pa je mogoče le na ta način, da je eden za vse, vsi za enega. Treba je dela, to pa je mogoče le v prijateljskih razmerah. Treba je ljudstvu edinstnih vsakega naj se pomendra, kdor bi hotel kdaj podirati gospodarske ustanove. Kdor pa ima talent za delo, naj pride in dela narodu v korist.

Geslo bodi: Skupno delo in skupne koristi. (Gromovito odobravanje.)

G. Malovič omenja potrebo obrtne kreditne družbe v Novem mestu in prosi dr. Gregoriča, da takoj pomaga pri ustanovitvi.

G. župan pl. Sladovič je poudarjal važnost takega društva, pohvali temeljiti govor dr. Gregoriča in predlaga, da naj današnji shod sklene, da se ustanovi obrtno kreditno društvo.

G. Frančič je omenil, da bo lahko pridobiti 100 članov, ker je korist očitna in veliko članov zadrage že davnej sili, da bi društvo čim prej pričelo delovati.

K. g. Malovičevem predlogu pristavi še g. župan dodatni predlog, da se obrtno kreditno društvo osnuje, ako pri stopi najmanj 100 članov in naj bodo deleži po 100 kron.

G. Frančič je predlagal pripravljajni odbor petih članov, in sicer: G. župana pl. Sladovič, Frančič, Malovič, Štefanovič in Agnitsch.

Oba predloga sta bila soglasno sprejeta.

K drugi točki dnevnega reda, o obrtni noveli govori g. Kregar iz Ljubljane.

Povdarja, da se z novo predlogo ne bo veliko izpremenilo. Desetletnega boja je bilo treba, preden je vlada 1. februarja predložila drž. zbornici popolnitev obrtne reda.

Stranke so bile edine, da se odda novela takoj brez prvega branja odseku, a ugovarjali so socialni demokrati. Ker pa ima državna zbornica tak poslovni red, da ako samo en član drž. zbora ugovarja, se mora vršiti prvo branje, se je seveda moralo to zgoditi in tako se je šele preteklo sobote prvo branje zaključilo in oddala vsa stvar obrtnemu odseku.

Govornik povdarja, da se vlada ni ozirala na kardinalne točke obrtne stanu vendar treba povdarjati, da je v novi predlogi vendar nekaj izboljšane. Sploh pa je treba v poštev jemati, da je za vlado tudi težavno, kajti obrtniki bi radi imeli po svoje, veliki industriji po svoje in delavci seveda bi zopet radi imeli po svoje prirojen obrtni red. V prvi vrsti bi moral biti obrtni red jasen, v sakiemu razumljiv. — Pravice obrtnikov, kakor tudi pravice delavcev naj bi bile natančno opisane. Sedaj pa imamo obrtni red, iz katerega se večkrat niti juristi ne spoznajo.

Pozdraviti je treba izjavo obrtnega pododseka, da bo obrtni red temeljito preuredil in da mu bo vladna predloga služila pri tem delu samo kot pripomoček.

Tudi trg. minister Call je posegel v debato in ni bil principieino proti preuredbi vladne predloge, povdarjal je le, da za razne kardinalne točke obrtnikov še niso pri nas gredna tla.

Glavna napaka vladne predloge je, da ne loči razmer velikih in manjših mest od dežele. Razmere obrtnikov v velikem mestu so popolnoma drugačne nego v manjšem mestu, ali pa na deželi ali celo v kakih hribih. Vladna predloga meče vse v en koš in ne dela nobenega razločka. — O samostojni združni organizaciji ni govora v vladni predlogi.

Nato govornik opisuje glavne zahteve obrtnikov ter preide na vladno predlogo o izkušnji sposobnosti.

Razložil je § 14 a), 14 b) in 14 c) ter povdarjal, da ako bo ta vladna predloga obveljala, potem bo dež. gosposka brezmejno gosposdarila v obrtnih zadevah. Omenjal je nadalje § 3 in 56. — V novi predlogi pa je zboljšano: § 14 e), točka 15, § 15 in 20, § 38 s katerim so dobili črevljarji in krojači nekaj koncesij.

O vajencih tudi mnogo govori vladna obrtna predloga. § 104 b), c) in d) določa, da bodo morali vajenci napravljati predpobne komisijo izkušnje sposobnosti. Ta komisija bo sestavljena iz polovice mojstrov in polovice pomočnikov. Predsednika te komisije bo imenovala po vladni obrtni predlogi obrtna gosposka, ki bo preje vprašala za mnenje trgovske in obrtne zbornice. Obrtniki stoje na stališču, da imajo v rečeh ki spadajo v združni delokrog, in taka je oprostitev vajencev, odločevati edino mojstri kot člani zadrage.

Sploh pa ta izkušnja ne bo prav velikega pomena, kajti zadnji odstavek § 104. deželovladne predloge pravi, da se more vajencu, ki ne prestane izkušnje, učna doba podaljšati največ za pol leta. Po preteku tega časa pa se mora vajencu izročiti učno pismo, ako je prestal pred komisijo izkušnje sposobnosti ali ne.

Za večje zadrage je večjega pomena § 119. kateri določa, da ako ima zadruga čez 500 članov, se združni shodi lahko vrše po delegatih. Izvzeto je le, ako se obravnava o §§ 115b in 115x. Prvi govori o obligatornem zavarovanju, drugi pa o gospodarskih podjetjih, bolniških blagajnah in podpornih skladih. Tudi je velika pridobitev za zadrage, da bodo imele pravico do rekurza na upravno sodišče. — Govornik konča poziva h krepki organizaciji ter predlaga sledečo resolucijo:

Obrtniki, zbrani na javnem shodu obrtne zadrage v Novem mestu dne 12. marca 1905, z veseljem pozdravljajo izjavo pododseka za obrtno reformo v državnem zboru, da misli isti obrtni red temeljito preurediti in da mu bo pri tem služila vladna

predloga samo kot pripomoček. (Odobravanje.)

Resolucija se odobri soglasno, kakor tudi tri resolucije gospoda Maloviča. Prva zahteva izboljšanje obrtne reda, druga, da se naj vojaška uprava ozira pri premestitvi vojaštva na Novo mesto, da bi tudi to mesto dobilo vojaško posadko, kakor je že imelo, in tretja zahteva, da se podaljšajo dolenske železnice iz Novega mesta čez Metliko in Crnomelj v Karlovec, in druga progga bodi Kostanjevica-Brežice.

Na predlog g. dr. Gregoriča se sklene, da se vse te resolucije pošljejo državnozbornim poslancem.

Predsednik nato izraža veselje, da je bil shod tako impozanten in tako stvaren. Resno se je treba pogovoriti in uspeh ne more izostati. Zahvalil se je ljubljanskima gestoma ter zaključil shod. Gospod Hrovat pa se je v imenu zborovalcev zahvalil gosp. županu, da je tako spretno vodil zborovanje.

Rusko-japonska vojska.

Nepopolna japonska zmaga.

Listi obširno razmotrivajo Kuropatkinov poraz pri Mukdenu. Nekateri cenijo Kuropatkinove skupne izgube po dosedanjih podatkih na približno 150.000 mož. Ako bi bilo to res, bi bil izgubil polovico armade, poleg tega pa ima na zalogah in drugih potrebščinah velike izgube. Zgorajšnja številka se bo pač nekoliko zmanjšala.

Umikajoči se Rusi so danes skoro gotovo že v Tjelinu. Zahodno rusko krilo, armada Kaulbarsova, je bila v soboto s svojo avatno gardo pod generalom Heršelmannom na polovici pota med Mukdenom in Tjelinom, vzhedna (prva) armada pod poveljstvom generala Lineviča je bila v soboto le 25 verst južnovzhodno od Tjelina in rusko središče (tretja armada), katera je bila posebno v nevarnosti, je bila v soboto ob mandarinski cesti 25 verst od Tjelina. Seve so te armade sedaj vsled velikih izgub silno zmanjšane. Kuropatkin je dobil zopet zvezo z vsemi svojimi armadami.

Dopisnik Reuterjevega urada iz Kurokijevega taborišča pravi, da je Kuropatkin umikanje dobro izvršil. Na levem krilu je rešil skoro vse topove, pač pa so Rusi tudi na tem krilu pustili v obrambnih jarkih veliko število patron.

Londonski „Daily Chronicle“ pravi: Japonci so si priborili veliko zmago, a popolna ruska katastrofa ni. Zmaga pri Mukdenu je sijajna, a nepopolna. Kuropatkin je morda izgubil tretjino, morda dve petini svoje armade, ampak armade ni popolnoma izgubil, medtem ko je rusko levo krilo cel teden izvrševalo boje na umikanju in se je umaknilo skoro z vsemi topovi in zalogami. Tudi rusko desno krilo se je končno umaknilo še precej v redu.

Danes prilagamo zemljevid, ki kaže bojišče zadnjih dni.

Zmešnjava na ruskem umikanju.

Peterburg, 12. marca. Dopisnik Peterburškega brzojavnega urada poroča danes iz Tjelina: Glavni stan je bil 9. t. m v Mukdenu. 11. t. m. zvečer sem bil odrezan od umikajoče se armade. Bila je velika panika. Dne 10. t. m. je obstreljevalo japonsko topništvo, ki je došlo od juga, naš tren na mandarinski cesti. Med tem trenom se je nahajal tudi naš glavni stan. Bil je popoln nered. Posebno hujo je bilo med vaspama Tava in Poha. Zmešnjava, ki je bila tudi med drugimi četami, je trajala dve uri. Veliki oblaki prahu so pokrivali ljudi in vozove in tema je branila ljudem, držati se prave poti. Tren, ki je došel na mandarinsko cesto, so potisnile čete nazaj. Ko se je panika podela, so se pričele čete zbirati in voziti vozove nazaj.

Japonci zasledujejo Ruse.

Tokio, 13. marca. Brzojavka iz japonskega glavnega stana se glasi: Vse naše čete so prodrle proti severu ter zasledujejo sedaj sovražnika na vse strani. Pri tem mu zadajajo na raznih krajih, kjer se izkuša ustavljati, velike izgube. Naše čete so do nedelje odstranile v prostoru 25 km severno od Mukdena vse sovražnike ter nadaljujejo zasledovanje Rusi so pustili v ozemlju 13 milj od Kaolitua do zahodno od Cinutikuena ter zahodno od železnice do 16 milj severno od Mukdena mnogo potrebnih in veliko množino streliva. Natančno zaplenjenih stvari še nismo mogli določiti vsled pomanjkanja časa. Uplenili smo zastavo vilenskega polka. V Sinmintinu je padlo v naše roke mnogo zalog, namenjenih za Ruse.

Tokio, 12. marca. (Reuterjev urad.) Zasledovanje ruske armade se nadaljuje. Sodi se, da se bo pri Tjelinu vršil nov boj; tu bodo Rusi poizkušali zadržati japonsko prodiranje. Japonci stoje pri Tjelinu Rusi so očitno utrjeni ter v neredu; imajo baje malo živil in municije.

Kavamura ni mogel obiti Lineviča.

London, 13. marca. O begu ruske armade se poroča: Japonski general Kavamura ni mogel obiti Linevičeve armade, vključno velikanskim maršem, 40 (P) km na dan. Ruska armada pri Mukdenu je štela 300.000 pešcev, 26.000 konjenikov in 1368 topov. Na begunce Japonci grozno streljajo s topovi. V okolici Mukdena se je hotel ustavljati del sovražnikov, a japonske karateče so jih pozele. Med plenom je mnogo ruskih polkovnih zastav.

Oku v Mukdenu.

London, 13. marca. Dopolnjen Reuterjev urad poroča iz glavnega stana Okuovega dne 11. t. mes.: Oku in njegov štab sta danes došla v Mukden. Okuova armada je našla po bolnicah le 800 ranjenih Rusov in 300 ranjenih Japoncev. V začetku ruskega umikanja so Kitajci hoteli zažgati bolnišnice in druga poslopja.

Izgube.

London, 13. marca. Iz Tokia uradno poročajo sem: Stevilo ujetnikov vedno narašča. Pri zadnjem transportu od reke Sa je došlo sem nad 40.000 ujetih Rusov, med njimi general Nahimov. 26.500 Rusov leži mrtvih na bojišču, ranjenih je 30.000. Izgube Japoncev od 26. febr. do 12. marca cenijo na 41.222 mož.

Ojama je sporočil, da je zaplenil v Mukdenu tudi železniških šin v dolgotni 45 angleških milj.

Maršal Ojama poroča:

Tokio, 13. marca. Danes je došlo poročilo maršala Ojame, da v smeri proti Kinkinu še ni bilo mogoče dognati sovražnikovih izgub. Nad 800 ruskih mrličev se je že našlo. Po izjavah ujetih Rusov je 71. divizija skoraj popolnoma uničena. Akoravno so Rusi svoja skladišča v Mahmitanu in drugod sežgali, vendar je padlo v naše roke še mnogo krme, streliva in vojnega materijala.

Poročilo iz Tokia.

Berolin, 13. marca. „Lokalanzeiger“ poroča iz Tokia: Umikanje popolnoma izmučene in demoralizirane ruske armade se vrši v paničnih razmerah. Med posameznimi deli armade je pretrgana vsaka skupnost.

Kuropatkinova poročila.

Peterburg, 13. marca. Kuropatkin poroča dne 11. t. m.: V bojih, ki so neprestano divjali nekaj dni so znašale naše izgube 50.000 mož ranjenih. Umikanje iz Mukdena je bilo silno težavno. Zadnje čete so se umikale v popolnem redu ter so se ustavile le na točkah, določenih že poprej. Umikanje trena je bilo silno težavno, ker so Japonci streljali na mandarinsko cesto. Mi ne korakamo po cestah, ampak po polju. Ker teko po ozemlju med Mukdenom in Tjelinom reke s strmimi bregovi, so mogli vozovi le drug za drugim naprej, vsled česar je nastala velika zamuda. Sovražnik je dobil mnogo ojačenj. Na preiskanih mrličih in po izjavah ujetnikov smo se prepričali, da so se bitke udeleževale tudi Negijeve čete ter poleg tega tudi nove divizije. Z ozirom na kratko daljavo od Japonske ter lahko dovažanje po morju je bila japonska armada vedno v popolni moči. Poleg tega poznajo Japonci vedno stališča naše armade, ker so imeli že v mirnem času tu svoje ogleduhe.

Druga Kuropatkinova brzojavka poroča 12. t. mes.: Po poročilih poveljnika zadnjih čet so naši konstatirali navzočnost poldruge japonske divizije, vendar pa ni došlo do resnejših bojev. Po poročilu poveljnika zadnjih čet druge armade je imel posebno težke boje prestati prvi sibirski strelski polk. — Korakal je v ognju sovražnika, ki je prodiral od zahoda, ter je bil tudi od vzhoda obstreljevan. Polkovniku Sešu se je posrečilo, rešiti tri častnike in 150 mož s polkovno zastavo ter eno baterijo. Ta polk je izgubil v boju 6. t. mes. nad 1000 mož. Od

dorpatskega polka 25 divizije je ostalo le še 619 mož in dva častnika.

Nova ruska mobilizacija.

Pariz, 13. marca. Kakor se sliši, je vojni svet v Carskem selu v principu sklenil, odpoklicati Kuropatkina ter imenovati velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča za generalisima. Sklenilo se je tudi mobilizovati 10 armadnih zborov. Gripenberg se odpušlje v Vladivostok.

Peterburg, 13. marca. Mobilizacija dveh nadaljnjih armadnih zborov se je že pričela.

Dunaj, 13. marca. Neki diplomat se je izrazil napram pariškemu dopisniku „N. W. Journala“: Poročila o novi mobilizaciji v Rusiji se naj smatrajo le za manever, da bi se Japonci nekoliko prestrašili in stavili ugodneje pogoje Rusija ne more v času, ko povesod vre, poslati na bojišče nobenega vojaka več. To je dejstvo, s katerim mora danes car računati.

Nova slaba poročila?

Pariz, 13. marca. Peterburški dopisnik „Echo de Paris“ je govoril z neko osebo z dvora, ki mu je rekla: „V Carskem selu se popolnoma potrti. — Car je dobil nova, zelo slaba poročila. Več ne smem povedati.“

Neverjetna vest.

Pariz, 13. marca. Iz Peterburga poročajo: Oficielni brzojavi poročajo o izgubi več ko 500 topov, 20 zastav in več kot 200 tisoč mož. Občinstvu obseg izgub ter demisija nadpoveljnika ni znana, toda že podrobnosti, ki jih je ruska cenzura dovolila priobčiti, vzbujajo občno začudenje, ker so oficijelna poročila zadnjih tednov poročala o uspehih.

Zasluge generala Nogija.

General Nogi, ki stoji na najsrajnejši japonski levici, si je stekel mnogo zaslug in njemu se je posebno zahvaliti, da se je okupacija Mukdena izvršila tako hitro. Od bil je mnogo protinapadov. Mal oddelek njegovih čet je odbil celo rusko divizijo. Njegovi ljudje pravijo, da je bila sedanja bitka v primeri s Port Arturjem le vaja.

Ustavljen promet.

Tjencin, 12. marca. Uprava kitajske železnice naznanja, da se od jutri naprej promet na progi Inkav-Kaopance-Sinmintin ne bo vršil vsled nenadnih ovir — Sodiijo, da se je to zgodilo na zahtevo japonskih vojaških oblastij, ki zahtevajo, da se hitro prepelje strelivo.

Govorice o miru.

Peterburg, 12. marca. Peterburška brzojavna agentura je priobčila komuniké, ki izjavlja, da so popolnoma neosnovana vsa poročila o namenih ruske vlade, češ, da je ista pripravljena pričeti predpogajanja o sklepanju miru. Japonska se pogaja sedaj, pravi komuniké, z angleškimi in amerišskimi bankirji o novem posojilu 100 milijonov jenov s „Standard Oil Company“ pod pogojem, da zastavi naftine jame v severni Japonski. Interesovane stranke podpirajo govorce o sklepanju miru.

London 13. marca. „Eveningpost“ se poroča iz Washingtona: V tukajšnjih diplomatskih krogih pričakujejo z gotovostjo, da bo Japonska storila prvi korak za mir in stavila tako lahke pogoje, da jih bo Rusija sprejela.

Trgovci za mir.

Peterburg, 13. marca. Trgovstvo deluje na to, naj se prično mirovna pogajanja. Finančni minister baje podpira to akcijo.

Baltiško brodovje odpoklicano?

Washington, 14. marca. Od poudene strani se zagotavlja, da je Rusija drugo brodovje poklicala nazaj.

Kako se je vršilo Kuropatkinovo umikanje.

Peterburg, 13. marca. Vesti iz Tjencina poročajo, da se je rusko umikanje izvršilo po štirih vzporednih sil cestah. Generalisimom je pri tem postavil v nevarnost svojo lastno osebo. Pogosto je bil v smrtni nevarnosti ter v nevarnosti, da bi bil ujet. Vključno tej Kuropatkinovi hrabrosti pa je bilo umikanje silno žalostno.

Nova bitka pri Tjelinu.

London, 13. marca. „Daily Chronicle“ poroča iz Peterburga, da je generalni štab dobil poročilo, da hoče Kuropatkin pri Tjelinu zbrati svoje sile ter se ondi energično ustaviti. Bitki pri Mukdenu bo sledila bitka pri Tjelinu.

Kuropatkinova napaka.

Peterburg, 13. marca. Glavna Kuropatkinova napaka je bila, da je oslabil črto Fušun Mukden. Tako je bilo mogoče Kurokiju, da je prodril 1. in 4. sibirski kor. Kuropatkin je izprevidel svojo napako, ko je slišal, da je Kinzan vzet. Zapovedal je takoj umikanje, toda Japonci so bili že na vzhodu in zahodu in so postavili svoje baterije, ki so obvladovale umikalno črto. V teh okoliščinah je bila le ena možnost, žrtvovati artiljerijo. Ruska artiljerija je storila

potem svojo dolžnost ter rešila, kar je še ostalo od Kuropatkinove armade.

Primerjalna tabela nekaterih daljav.	
na zemljevidu	približni daljavi od Ljubljane do
Mukden — Inpan	Dovjega, Trovega-II, Bistrice ali Novega Mesta
Mukden — Fušun	Radovljice ali Trebnjega ali Platinice
Fušun — Inpan	Podnarta ali Zaticine ali Logatca
Šahopu ob Šahu — Mukden ali Kaduaci — Fušun — Inpan	Škofje Loke ali Višnjanogore ali Vrhnike
Mukden — Tjelin ali Fušun	Javornika ali št. Petra ali Mirne Peči
Tjelin — Tjelin ali Mukden — Sinmintin	Hrušice pri Jesenicah ali Senožec ali Čermošnic pri Novem Mestu

Dunajska loža organizira ženske.

Framasonsko glasilo „Zirkel“ je 5 febr. t. l. priobčilo notico, v kateri naznanja, da bo vsak prvi petek v mescu ob 9. zvečer sestanek dunajskih framasonov. Prvi sestanek so imele dunajske framasonke 3. februarja.

Poslanec Stransky o položaju.

Poslanec Stransky se je nadalje še izjavil: Doslej so si morali Habsburžani vsakih sto let enkrat Ogrsko z vojsko podvreči. — Zdaj je nevarnost nasprotna: Da Ogrina se ne podvržejo! Novi položaj na Ogrskem je v toliko dober, ker slabi nemški vpliv.

Glede sprave akcije na Moravskem izjavlja, da stoji jako slabo. Čehi se ne smejo udati in volina pravica se mora razširiti. Večino v moravskem deželnem zboru bodo dobili Čehi tudi brez sprave. Tisti dan, ko odstopi baron Chlumecký, je konec oblasti nemškega veleposestva na Moravi. Zato pa morajo odnehati Nemci in ne Čehi.

Ogrska kriza.

Posl. Tomašič je izjavil poročevalcu „Agrar Tagblatta“, da mu je vladar rekel z ozirom na hrvaške zahteve v armadi: Če se bo kaj v organizaciji skupne armade izpremenilo, se bo to moralo zgoditi ustavnim putem v sporazumu z obema državnima polovicama. A o tem sploh govora ni, ker kar je bilo mogoče odjenjati, se je že zgodilo.

Ogrska.

V Budimpešti so se 10 t. m. posvetovali. Košut, Andrassy in Daranyi. Splošno mislijo, da bo za ministrskega predsednika imenovan Andrassy, notranji minister bo Apponyi ali Banffy, poljedelski Daranyi in pravosodni minister Wlasic.

Dogodki na Ruskem.

Pariz, 13. marca. Iz Peterburga poročajo, da so pri preiskavi o razpočeni bombi v hotelu „Bristol“ dognali, da so bile bombe pripravljene za napad na carja. Od bombe umorjeni je bil anarhist. Najel je sobo, ki ima okna na cesto, po kateri se mora peljati car s koledvora v zimsko palačo. Napadalec je več dni čakal v sobi, kdaj se bo car iz Carskega sela pripeljal v Peterburg. Skozi okno svoje sobe bi bil lahko brez vsake težave vrgel bombo v carjev voz. Vsled predrznosti in vztrajnosti napadavalca je policija jako prestrašena. Sumijo, da je več oseb v Peterburgu, ki čakajo ugodnega trenutka za bombni atentat na carja.

Peterburg, 13. marca. Anarhist Cullon, ki je bil v hotelu „Bristol“, kjer se je razpočila bomba, ubit, je bil došel dne 25. januarja iz Rige v Peterburg. V noči, predno je razpočila bomba, je bilo pri Cullonu posvetovanje, ki je trajalo do polnoči. Splošno se obseja nespodobnost ruske tajne policije.

Berolin, 13. marca. „Lokalanzeiger“ poroča iz Peterburga: Policija zapira v velikem obsegu politično sumljive osebe. Samo v soboto so zaprli osemdeset oseb.

Krakov, 13. marca. „Czas“ poroča iz Varšave, da je sprejel Witte včeraj deputacijo poljskih visokošolcev, a je izjavil, da ne more zanje storiti ničesar. Varšavske srednje šole naj bi bile otvorene jutri, a ker so tako starši, kakor tudi dijaki za nadaljevanje stavke, bodo najbrže srednje šole otvorili šele meseca septembra. Na Litav-

skem in v Beli Rusiji so še kmečki nemiri. Kmetje plenijo poslopja veleposestnikov. Pravijo, da bo spomladi izbruhnila splošna kmečka vstaja.

Peterburg, 13. marca. Med kmečkim prebivalstvom narašča anarhija, osobite v orelski in kurski guberniji. Kmetje ponoči napadajo poslopja, plenijo shrambe za žito in izsekavajo gozdove. Meščanski krogi so prestrašeni.

Minsk, 13. marca. Neznani človek je streljal na policijskega mojstra Hoffenberga, a ga ni zadel. Napadalec je pobegnil.

London, 13. marca. „Daily Telegraph“ poroča iz Kodanja, da bo carica mati prej ko mogoče zapustila Peterburg in se podala na Dansko. Kralj Kristjan je svoji hčeri sveteval, naj prej ko mogoče zapusti Rusijo, kjer je položaj nad vse resen.

Bjelostok, 13. marca. Uslužbenci cestne železnice in izvoščki so pričeli zopet delati. Mesto je mirno. Po cestah krožijo vojaške patrulje.

Peterburg, 13. marca. Casopisi jutri ne bodo izšli, ker stavkajo malone vsi črkostavci. V Varšavi zahteva delavstvo v 18 železnih tovarnah zvišanje plače in znižanje delavnega časa.

Položaj v Jemenu

je vedno slabši. Iz Carigrada je prišlo poročilo, da je odšlo tja dvajset turških bataljonov.

Tudi štiri ladje z municijskimi zalogami so odplule proti Jemenu, kjer se armada pripravlja za splošno ofenzivo.

Vstaja na Kitajskem?

London, 11. marca. Tu se boje, da vzbuhne na Kitajskem vstaja proti tujcem. Francozi so sterili obširne varnostne naprave v varstvo Indokine.

XVI. mednarodni mirovni shod.

bo meseca septembra 1905 v Lucernu. Začasno so določene sledeče razprave: Gospodarski vzroki vojsk; nevtraliziranje in nevtraliteta; poročilo o francosko-nemškem zblžanju; ustanavljanje in omejevanje oboroževanja; ustanovitev samostojnega mednarodnega kongresa.

Skrivnostni dogodek v sultanovi palači.

V Carigradu so izginili en komornik, dva sultanova pobočnika, neki divizijski in neki brigadni general. Baje so pobegnili. V sultanovi palači (Jildic) so zato jako razburjeni.

Kabinetna kriza v Italiji.

„Agenzia Stefani“ poroča, da je italijanski kralj dne 12. t. m. sprejel odstop Giollitijevega ministrstva in poveril sestavo novega ministrstva de Fortisu. Listi poročajo, da je de Fortis že sestavil novo ministrstvo in sicer tako, da bo sam ministrski predsednik in pa minister za notranje stvari, dosedanji ministri Tittoni, Pedotti, Mirabello, Luzzatti, Majorana in Ronchetti pa ostanejo na svojih mestih.

Syvetonova vdova

je vložila tožbo proti socialističnemu posl. Jauresu, ki jo je napadal v listu „Humanite!“ Vdova zahteva 100.000 frankov odškodnine.

Dnevne novice.

Zadružna zveza je dobila od deželne vlade ta - le dopis: C. kr. poljedelsko ministrstvo je z odlokom dne 23. februarja 1905, št. 32, cenjeni zadružni zvezi z ozirom na neposredno vlogo dne 29. decem. 1904 glede nasplošno zelo ugoden uspeh, ki ga je pokazala revizija splošne zveze meseca avgusta leta 1904, v pokritje upravnih in revizijskih stroškov za l. 1904 dovolila podporo 10.000 K.

Jeseniški častni občani so spravili pokonci ves nemški tabor. Članek, redigiran od nemškega vodstva v Ljubljani, maršira zdaj skozi nemško politično časopisje in kliče mater Germanijo na boj. Kako Nemci govorijo v Jesenicah, to mora pognati kri v lica vsakemu Slovencu. V tem članku beremo n. pr.: „Doslej so bili Nemci zastopani samo v prvem volilnem razredu in način, kako so izvrševali svoje mandate, kaže, da je dobro mogoče nemško čutiti in se vendar ozirati na korist občine in njenih tujenarodnih prebivalcev“. Torej tujenarodni prebivalci (fremdnationale In-sassen) so Slovenci na Jesenicah tujim pri-vandravcem, ki se bahajo, da so pripravljani se milostno ozirati tudi na korist občine. To je predrznost, s katero Nemci izzivajo odpor in nasprotstvo slovenskega prebivalstva do skrajnosti in se naj nikar ne pritožujejo, ako dobe primeren odgovor. Zdaj pozivajo Nemci najprej deželni odbor

kranjski, da mora imenovanje častnih članov kot nezakonito zavreči. Nemci izražajo upanje, da jim bo Tavčarjeva struja, ki ima večino v dež. odboru, ugodila vsled pogodbe, po kateri je liberalna stranka zavezana, da mora braniti nemško posest. Hkrati pa pozivajo vse nemške stranke, da morajo začeti zaradi Jesenic velik ropot od Sudetev do Adrije. Peziviljajo se vsi nemški poslanci, da morajo v državni zbornici zaradi Jesenic nastopiti z vso odločnostjo in prisiliti vladu, da ovrže omenjeno imenovanje. Mi smo o tem vprašanju že povedali svojo misel; videli bomo, kaj bo sledilo, in ali bo zmoglo nemško vpitje. To si pa naj zapomnijo vročekrvni Tevtoni, da se bo slovenski življel branil do zadnjega!

Jadranska banka v Trstu. Ta za naše dežele, zlasti pa za Trst veljavni zavod se v kratkem ustanovi. V pripravljnem odboru so gg.: trgovec Gjuro Vuković, začasni predsednik; Ante vit. Vučković državni poslanec; Ante Bogdanović, trgovec; dr. Rad. Kvekić, državni poslanec; dr. M. Pretner, odvetnik; dr. Otokar Rybář, odvetnik; Josip Ulčakar, tajnik „Tržaške posojilnice“, in dr. Gust. Gregorin, odvetnik. Po pravilih je potrebna osnovna glavica 2.000.000 K. Prva emisija bo znašala 500.000 K. Poslovalo se bo v slovenskem, hrvaškem in srbskem jeziku. Banka bo opravljala popolnoma vse moderne bančne posle. Pravila je sestavil dr. G. Gregorin.

Za otroški vrtec „Družbe sv. Cirila in Metoda“ na Savi pri Jesenicah je darovalo „Vzajemno podporno društvo v Ljubljani“ 200 K. Društvo postane pokrovitelj I. ljubljanske podružnice. Zastopnik: vsakokratni predsednik, sedaj gosp. dr. Vinko Gregorič. — Iskrena zahvala za lepo podporo! Bog ohrani in blagoslovi vzajemno podporno društvo in njega predsednika!

Pomanjkanje krme. Pozivamo občinske in druge urade, zadruga, društva itd., da poročajo „Zadružni zvezi“ v Ljubljani o pomanjkanju krme vsled suše. Ta poročila, v kojih se naj navedejo tudi množine potrebne krme, se naj vpošljejo takoj. Kmetovalci, ki so lansko leto morda pridelali dosti krme in bi je mogli prodati, pa naj to tudi sami ali po občinah, zadrugah itd. poročajo „Zadružni zvezi“.

Delavci lastniki kamnolomov. Jeseni so pričeli stavkati delavci v kamnolomih pri Nabrežini. Delali so le delavci v Wildijevem kamnolomu, ki je ugodil delavcem. Ostali lastniki niso pustili delati. V torek je bil v Nabrežini velik delavski shod, na katerem so naznanili delavcem veselo vest, da je Wildi daroval delavcem veliki rimski kamnolom pri Nabrežini in pa onega v Repentatorju. Poleg tega je pa še delavcem posodil 300.000 kron, da bi ustanovili zadrugo, v kateri bo Wildi udeležen s 25.000 kronami. Ostale vsote 275 tisoč kron bodo pa delavci vrnili Wildiju v šestih letih tako, da jim bo vsak teden odtrgano od plače 2 kroni.

Hrvaške novice. Na smrt obsojen je bil pred porotniki v Zadru brivec Josip Zauner. Bil je pijanec in hotel, da ga vzdržuje njegova žena. Ker ga ni mogla, jo je zabol. — Mestna mesnica v Zagrebu dobro uspeva. Listi priporočajo, naj se ustanovi še ena. — Novo pokopališče dobi Zagreb.

Kmetska knjižnica v Radečah pri Zidanem mostu bo imela na praznik sv. Jožefa prve predavanje. Predaval bo g. načelnik Ahačič ozir praznika o dostojanstvu in pomenu delavskega stanu.

Ogenj. Minuli četrtek popoldne je pogorela na Vodica h dobrépoljske fare Cigojeva hiša z gospodarskim poslopjem in Medenova kašča.

Napad v Bizoviku. Zidarski pomočnik Stefan Bricelj po domače „Muhovčev“ iz Bizovika, je pred hišo Franceta Babnika razgrajal in kričal, da se nobenega ne boji. Ko stopi z metiko oboreženi pestnikov sin France Babnik čez prag, zabodel ga je Bricelj z gnojnimi vilami v usta tako, da je takoj padel. Obdolženec pravi, da je to storil v silobranu, ker ga je Babnik z metiko napadel; ta njegov zagovor je bil pa po zaslišanih pričah popolnoma ovržen. Sodišče ga je zaradi tega surovega napada obsodilo na 10 mesecev težke ječe.

Akademicky kroužek češkega odbora slovanskega planinskega društva priredi svoj večer dne 16. t. m. ob pol 8. uri na Žofinu v Pragi. Na vzporedju je predavanje g. inž. dr. B. Franta: „O delomitih“ s podobami. Pevske točke bodo

poživljale zabavo. Cisti dobiček je namenjen akademiški koči nad Koritnico pod Manhartom.

Slovenci in Rusi. V domovino se vračajoči portarturski častniki so se nedavno mudili v New Yorku, kjer jim je ondota „Vseslovansko združenje“ priredilo slavnosti večer. Gostom je napiljal g. Fr. Sakser. Poročnik Sergij Kovalevskij je napil Slovence in vsem Slovanom.

Izprememba v opravi in oboroženju vojaštva. Vojna uprava že dalje časa stremi za tem in se peča z vprašanjem, kako preurediti obleko in oboroženo opravo vojaštva. Nekaj malih predrugačenj se je v zadnjih dveh letih že uvedlo, v ostalem pa se vrše poizkusi. — Glavne vprašanje pri tem tvori ono glede vpeljave novih oblik s posebnim ozirom na kakovost barve. Znano je, da v sedanjih „modernih“ vojnah igra glavno vlogo strelno orožje, čegar grozne posledice so se pri vpeljavi brezdimnega smodnika mnogo povečale. Dim se po streli kmalu razprši in sovražnik ima prost pogled na nasprotnika. Važno je torej in pride ravno tukaj posebno v poštev, kaka je barva obleke. Svila oprava je seveda najboljši cilj sovražniku. Vsled tega se namerava nabaviti novih uniform temno (modro) sivih barv, ki so, kakor kažejo poizkusi, terenu najprikladnejše in se je v teh najložeje prikrivati sovražniku. V burški vojski, pa tudi v sedanji rusko-japonski, se je videlo, kako visok odstotek častnikov je padlo ravno vsled tega, ker so bile njihove uniforme po barvi gotov cilj sovražniku. Nadalje se namerava moštvo razbremeniti s tem, da se mu bo odvzel del prtljage, n. pr. živila, katera je moral doslej nositi seboj, nekaj orodja itd. Zato se bo pa moštvo dalo večje število patron, a druge stvari, ki jih je doslej nosil vojak, prevzame vojni tren, ki se bo v tem smislu primerno pomnožil in preuredil. Telečnjaki (tornister) se ne bodo premenili, ker so glede barve in noše dosti pripravi. Nekaj prememb pa bo pri orodju za kopanje obrambnih jarkov in strelskih rovov. Ker pa bi vse nameravane reforme zahtevale ogromnih stroškov, vseh navedenih izprememb pač ne bo mogoče tako kmalu izvršiti. Omejiti se bo morala vojna oprava sedaj le na to, da se take pri uniformah kakor orožju, skratka povsod odpravijo vsi svetli predmeti (gumbi, zaklopnice, zapone itd.). Govori se, da se bodo za častnike uvedle nove izključno bojne uniforme, ki se bodo od onih za moštvo sicer bistveno razločevale, katerim bodo pa vendar enake v barvi.

Novo morskopoljišče v Trstu nameravajo zgraditi v bližini Proste luke. Novo kopaljišče bo iz kamna in železa.

Samoumor starca. V Trstu se je ustrelil 72 let stari Josip Palme. Bil je takej mrtev.

Kriza na občini puljski. Dne 10. t. m. bi se imele vršiti konstituiranje novega občinskega zastopa v Pulju. Gospodje so res prišli v cilindru, fraku in klaku, da si izberejo „glavo“. Ali ko so se videli in prešteli, videli so, da jih je — pre malo. In raziti so se morali, ne da bi bili sploh odprli sejo in ne da bi bili zapisali na zapisnik vzroke, radi katerih ni moglo priti do volitve. Toda zagrašili so nezakonitost s tem, da so sklicali novo sejo takoj za slednji dan. Čakati bi bili morali 14 dni. A zgodilo se je še nekaj drugega kričnega. Ker so oni izvoljenci, ki pripadajo c. in kr. mornarici, demisijonirali, je prišla trojica propalnih — in med temi tudi glasoviti c. kr. poštni upravitelj Frank — da stopijo na njihova mesta. Ti hočeje baje tudi demisijonirati, ali šele po konstituiranju, ker, ako bi to storili poprej, bi došel v občinski zastop — dr. Laginja. To pa bi bilo pregrozno za c. kr. Franka.

Javni vinski semenj v Krškem. Kakor prejšnja leta, se priredi tudi letošnji pomlad javni vinski semenj v Krškem in sicer v sredo, dne 22. t. m. Začetek ob 9. uri zjutraj. Pred otvoritvijo bo imel deželni potovalni učitelj F. Gombač strokovno predavanje. Zbirališče, kakor navadno, na vrtu g. Fr. Gregoriča in sicer v slučaju lepega vremena na prostem, ob neugodnem vremenu pa v steklenem salonu na vrtu Na ta semenj prinesejo tudi obmejni Stajerci svoja vina. — Želeti je torej bile udeležbe, da se vinogradniki čimprej znebijo svojega vinskega pridelka. Merodajni krogi po deželi (županstva, župniki, učitelji) naj ljudstvo opozore na ta semenj. Vsak producent naj prinese seboj 1—2 litra za prodajo namenjenega vina.

Pomota. V včerajšnjem članku „Bitka za Mukden“ naj se čita pravilno stavek: Med Saho (desnem priložu reke Taicih) ne pa (desnem pritoku reke Hunho.)

Ljubljanske novice.

lj Iz seje trgovske in obrtne zbornice. Pri zapisniku zadnje seje ogla-

sil se je g. L u k m a n n in predlagal naj bi se tiskani zapisniki zborničnih sej hitreje izročali zbor. svetnikom. Obvelja. Za predsednika trgovske in obrtne zbornice je bil izvoljen desedani predsednik g. L e n a r - č i š s 14 glasovi, tri glasovnice glasile so se na ime g. K o l l m a n a. Za podpredsednika je bil izvoljen desedani podpredsednik g. K o l l m a n s 16 glasovi, g. U r b a n c je dobil 1 glas. Za provizoričnega predsednika je bil izvoljen g. U r b a n c s 13 glasovi, g. B a u m g a r t n e r je dobil 1 glas, g. S c h r e y tudi 1 glas. Pregledniki računov so bili izvoljeni gg. M e j a č, R e h r m a n in V i d m a r. Zbornica je nadalje sklenila, da so vsi člani dosedanjih odsekov, kateri stanujejo v Ljubljani člani stalnega odseka. — Pri komisijonelnih obravnavah radi zagotovitve vojaških naravnih potrebščin bedeta zastopala zbornico gg. M a j d i č in S c h r e y. Med učence in učenke c. kr. umetne obrtne strokovne šole v Ljubljani je zbornica razdelila 1270 kron in sicer sledečim prisilcem: M a r t i n c Franc, C u n d r i č J e r n e j, C e d i l n i k E g i d i j, P e n g a l i v a n, P e t e r l i n A n d r e j, C v e t n i č F r a n c V a j t P e t e r in sledečim učencem: B e r š t n a r I v a n a, B r e m c M a r i j a, F a j g e l A l o j z i j a, M e r k e l A m a l i a, P i r n a t J o s e f i n a, Š k r l A n a, G r e g o r e c I v a n a K l e i n s t e i n J u l i j a O t o č k i o b d a č e n j e d r u ž b z o m e j e n i m j a m s t v o m, je zbornica sklenila na podlagi resolucije dunajske zbornice na kompetentnem mestu podati izjavo. Pri točki program za reformo in izpolnitev delavskega zavarovanja je zbornični tajnik naznanil zbornici, da je prišlo povabilo centralne zveze trgovskih in obrtnih zbornic, naj se v tem vprašanju zedinijo vse zbornice v toliko, da bodo vse oddale v tem vprašanju enotni votum. V ta namen se bo vršil shod vseh avstrijskih zbornic v Ljubicah meseca septembra. Zbornica je sklenila, da se tega shoda udeleži. O poročilu pripravah osrednjega mesta združenih zbornic z ozirom na morebitno carinsko ločitev od Ogrske, je zbornica sklenila, da se udeleži tega dela in bo prispevala primerni del k stroškom. Prošnjo za zvišanje prispevkov za vzdrževanje obrtnonadaljevalne šole v Smartnem pri Litiji je zbornica odklonila. G. K r e g a r je stavil sledeče predloge: 1. Kranjska trgovska in obrtna zbornica z veseljem pozdravlja izjavo obrtne pododseka v državnem zboru, da misli obrtni red temeljito prenesti in da mu bo pri tem služila vladna predloga samo kot pripomoček ter izraža željo, da bi se pododsek oziral na potrebe malega obrta. Predsedstvu trgovske in obrtne zbornice se naroča, da čim prej nakupi nekaj izvodov od „Slov kršč. socialne zveze“ založenega in v slovenščini izdanega obrtne reda in istega razdeli brezplačno vsem kranjskim obrtnim združenjem. — 3. V zadnjem času se med obrtniki zlasti v Ljubljani širijo odlikovanja z zlatimi, srebrnimi svetinjami, diplomami itd. od razstav, ki se nikdar niso vršile, tako, da bo že kmalu težko dobiti obrtnika, ki ni odlikovan. Ker pa ta odlikovanja nič drugega ne pomenijo, nego da brezvestni agentje izjavljajo denar od obrtnikov, naj predsedstvo trgovske in obrtne zbornice vse potrebno ukrene, da obrtniki izvede o pravi vrednosti takih odlikovanj. Predlogi so se oddali združenim odsekom v posvetovanje, ker so bili gospodje menja, da so jako važni in da se je treba temeljito o teh predlogih posvetovati. Tudi ni bilo mogoče dalje o stvari razpravljati, ker seja postala je nesklepčna in nekateri gospodje so trdili, „da jim kruli po želodcu“.

lj **Fml. Viktor Latscher**, poveljnik 22. domobranske divizije, se pripelje jutri v Ljubljano inspiciirat tukajšnji domobranski polk

lj **Poročil** se je danes c. kr. nadporočnik g. Rudolf Maister z gđ. Marijo Sterger.

lj **Mesto v Ameriko v zapor.** Kramarica Alojzija Janežičeva iz Grosupljega, ki ima v Ameriki moža že več let, se je bila med tem časom zagledala v zidarja Ivana Bevdiča iz Skaručine, katerih pregrešna zveza ni ostala brez nasledkov. Kramarica in zidar sta sklenila jo popihati v Ameriko. A kje dobiti potrebnega denarja? Toda kramarica si je vedela pomagati. Vzela je pri tukajšnjem trgovcu F. Urbancu nad 1000 kron blaga, katerega je razprodajala v Grosupljem zelo pod ceno. Ko si je na ta način prisvojila potrebnega denarja, jo je hotela popihati v Ameriko. To ji je pa preprečila policija, ki je Janežičevo, po obvestilu orožništva v Grosupljem na kolodvoru aretovala. Pri nji se je dobilo samo 170 kron, drugo je pa najbrže odnesel ljubimec.

lj **Pobegnil** je prisiljenec Alojzij Nemeč od zgradbe hotela „Union“. Isti je 26 let star in je rodem iz Vrtojbe pri Gorici.

lj **Javno vinsko pokušnjo** v soboto je obiskalo prav mnogo odličnega občinstva. Izmed razstavljenih vin se se posebno odlikovala vipavska finejša, buteljska

vina, zlasti rulandec in nemški rizling, cesarsko vino (rulandec in burgundec skupaj), karmenet, zelen in beli burgundec ter pinola Dolenjska vina imajo pa že svoje ime in svoje čestilce. Prihodnja pokušnja bo jutri, v sredo, od 7. do 9. ure.

lj **Izpustili** se včeraj iz zapora brata Okorna, ki sta bila zapletena v afero žene mesarja Jesiha v Medvodah.

lj **Izgubljena** je nemška izjava radi plačila 26 kron. Na izjavi je podpisana Terezija Krašna in priča Fr. Zajc. Ker ta izjava nikomur ne koristi, se najditelj prosi, da jo odda na magistratu.

lj **Lovski pes**, prepeličar, ki sliši na ime „Stop“, se je izgubil. Pes je vreden 100 K, je visok, bel, z rumenimi lisami in ima odsekan rep. Odda naj se ga na Pokopališki cesti št. 29.

lj **Svojega mojstra okradel.** Urarski pomočnik Peter Gornik iz Blok je tukajšnjemu urarju na Starem trgu, Franju Zajcu, vzel več posameznih kosov za izdelovanje in popraviljanje ur; nadalje srebrno žepno uro, obesek in uro budilko. Sodišče ga je zato obsodilo na dva meseca težke ječe.

lj **Slabo plačana usluga.** Premogarska hlapca Peter Judež in France Volkar pri Ivani Treo v Ljubljani sta večkrat delavcu Juriju Zupancu dovolila, da je smel pri njima nočiti. Nekega dne ju je srečal, ko sta šla pit. To priliko je v svojo korist perabil, da je šel naravnost v hlev, vzel ključ izpod vodovoda, odklenil vrata, izmaknil hlače, telovnik, vratnik in prsa za k srajci. Hlače je zvečer na Glincah za eno krono predal. Za to je dobil dva meseca ostrega zapora.

lj **Zasledovana tatava prijeta.** Začetkom meseca februarja je ukradla 24-letna vlačuga Frančiška Štrigelj iz Majlanda pri Zidanem mostu Mariji Golobovi na Glincah št. 77, ko je pri nji prenečevala, 60 K, potem pa neznan kam pobegnila. Te dni je policija izvedela o njenem bivališču, narkar je obvestila orožništvo na Hrušici, ki je Štrigeljevo aretovala in jo izročilo tukajšnjemu deželnemu sodišču.

lj **Tatvini.** Predvčerajšnjim je neznan tat ukradel hlapcu Francu Dremelju izpod strehe v Korunovih ulicah št. 16 zimske črevlje, vredne 17 kron. — Demobranci Ivanu Hoeslerju in Martinu Mandincu je pa bil iz nezaklejene šupe ukraden vojaški plašč in črevlje.

lj **Na južnem kolodvoru** je bila izgubljena, oziroma najdena denarnica z manjšo vsoto denarja, površnik, torbica s pahljako, zavitek praznih vreč in pa star dežnik.

lj **Izgubljenih** je 150 K; pošten najditelj naj jih odda na magistratu.

lj **Premeščen** je računski nadporočnik Robert Horst tukajšnjega domobranskega polka v Przemysl.

lj **Komorni kvartet Heroldov iz Prage.** V komornem koncertu „Glasbene Matice“, sodeluje slavni komorni kvartet Heroldov iz Prage. Na razpolago nam je nebroj ocen nastopov teh umetnikov iz čeških, nemških in ruskih časopisov. Kvartet je izšel iz šole slavnega „češkega kvarteta“ (Hoffmann, Sul, Nedbal in Wihan) in mu dela prav idealno konkurenco. Igra kvartetistov je tako fina, skrajno minuciozna, pa tako temperamentna in oduševljena, da je povsodi — najmuzikalnejše občinstvo presenetila. Umetniki kvarteta pa so tudi sami zase veliki virtuozni na svojih instrumentih. Oba vijolinista, Herold in Brož, sta solistično izvrstna zastopnika svojih instrumentov in kot posebno izvrsten se hvali ognjeviti vijolist gospod Vávra. Berolinski časopisi ne morejo kvarteta prehvaliti. Berolinski „Lokal-Anzeiger“ pravi: Naši znani in slavni komorni kvarteti so s Praškimi Heroldovim kvartetom, ki si je v Beethovenovi dvorani burni vspeh priboril, novo in oestro konkurenco dobili. Gospodje Herold, Brož, Vávra in Skvor so rejeni glasbeniki, ki, kar se tiče tehnike, čistosti intonacije, natančnosti in skupni igri in velikega temperamenta, za svojimi svetovnoslavnimi kolegi „češkega kvarteta“ prav nič ne zaostajajo. Tudi pri njih se nahaja prav posebno izborn bračist (vijolist) z velikim, plemenito-krasnim tonom. „Berliner Zeitung“ pravi, da je Praški kvartet Berolinske občinstvo in Berolinske komorne kvartete brez Trara-reklame naravnost s svojo mojstersko igro „napadel“ in vse presenetil! Zanimivo je, da bi bil pred leti gospod Herold skoro prišel za stalno v Ljubljano kot vijolinski profesor k „Glasbeni Matici“, toda njegova vojaška službena leta so ga zadržala, da ni mogel priti. — Koncert bo v petek gotovo krasen, radovedni smo le ali se med našim občinstvom najde toliko glasbenih razumnikov in prijateljev najčistejše idealno lepe komerne glasbe, da bi bil obisk za Ljubljano in za Slovence dostojen. Vstopnice se prodajajo pri g. Lozarju na Mestnem trgu. Vsi oni, ki o glasbeni umetnosti in kulturi pri Slovencih resno mislijo, naj nikar ne zamude tako čisto krasnega koncerta se udeležiti.

Ij Zwiichenbartov agent. Na južnem kolodvoru je bil aretovan delavec Ivan Potočnik iz črneljskega okraja, ker je nabiral ljudi za v Ameriko. Nabral je bil že 16 oseb. Zwiichenbart je bil Potočniku obljubil, ako mu pripelje 14 oseb, da bode imel vožnjo v Ameriko zastenj, vrhu tega pa še provizije.

Štajerske novice.

Š Volitev načelnštva v kozjanskem okrajnem zastopu je bila 9. t. m. Za načelnika je bil izvoljen pilstajnski župnik Tomažič, za njegovega namestnika pa dr. Jankevič. Nemčurji pihajo jeze.

Š Zaradi ropa in raznih drugih prestopkov je graško perotne sedišče obrodilo 13. t. m. Frančiška Wrusa iz Vrliča v dvanajstletno in Alojzija Cvetka iz Ljutemera v osemletno težko ječo.

Š Zraščeni deklici. V Gorenji Vasi, št. 65, fare Smarjeta je porodila žena gospodarja Jožefa Prše mrtvi sestrici, katerih zgornji deli so zraščeni, spodnji pa presti, v normalnem stanju.

Š Samoumor. V Gradcu je pri judovskem pokopališču ustrelil starinar Samuel Hirsch svojega psa in potem še samega sebe. — Pri Mariboru se je ustrelil pekovski pomočnik Anton Kögler.

Razne stvari.

Najnovejše.

Zavetišče na St. Gotthardu je pogorelo pretekli četrtek. Zgrajeno je bilo v srednjem veku. Prvič se je omenjalo l. 1331. Zavetišče je 2114 m nad morjem. Dokler niso zgradili l. 1882. St. Gotthardske železnice, je 6000 do 7000 petnikov na leto debilo v zavodu zavetišče. — Ladja „Asuncion“ se je potopila pri Point de Sablons. Zivljenje je izgubilo sedem mož. — Lakota v Andaluziji. V Andaluziji nima 10.000 delavcev dela in zato strada. Priredili so že več viharnih izjav. — Avstrijski častniki v Perziji. Avstr. vojno ministrstvo je dovolilo več avstrijskim častnikom, da smejo kot vojaški instruktorji odpotovali v Perzijo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 14. marca. Italijanski poslanci silijo vlade k odločitvi glede vseučilišča. Med mesti za vseučilišče se imenuje tudi Keper.

Dunaj, 14. marca. Začetkom današnje seje državnega zbora je predstavil Gautsch zbornici novega deželnoobrambnega ministra Schönaicha.

Dunaj, 14. marca. V državnem zboru je bil danes na vrsti Derschattov predlog, naj se izvoli odbor 36 poslancev, kateremu naj se izroče vsi predlogi z ozirom na razmerje naše države proti Ogrski. Prvi je govoril Derschatta jako ostro proti Ogrski. Dejal je, da govor Tisze hoče, da Ogrska noče biti država poleg nas, ampak nad nami.

London, 14. marca. Dopisnik Reut. urada iz Kurokijevega taborišča poroča: Poraz Rusov se kaže od ure do ure večji. Mrtvih Rusov je na bojišču 25.000, take da se ruske izgube lahko cenijo na najmanj 100.000 mož. 50.000 do 70.000 Rusev je bilo ujetih. Japonci so zaplenili veliko število municije. Japonske izgube ne presegajo izgub v dosedanjih bojih. Kuroki ni izgubil nad 5000 mož.

London, 14. marca. Rusi so pričeli zapuščati Mukden 9. t. m. Nered je prišel v njihove vrste šele, ko so jim nasproti pričeli streljati japonski topovi. Na poti proti Tjelinu so zastavile japonske divizije pot več ruskim polkom, ki so peizkušali prodreti skozi japonski obroč. Razvil se je boj med gromenjem topov. Končno se je udalo 4000 Rusev z 10 topovi. Japonci so izgubili v tem boju le 100 mož.

Pariz, 14. marca. „Journal“ računa, da je ruska armada v boju pri Mukdenu izgubila 30% svoje moči, namreč 100.000 mož in 300 topov.

Dunaj, 14. marca. Kuropatkin ima še 160.000 za boj sposobnih mož. V neobjavljenem poročilu se Kuropatkin pritožuje nad slabimi topovi. Upa, da se bo držal, dokler ne dobi novih mož.

Pariz, 14. marca. Došlo je poročilo, da je na vzhodnoazijsko bojišče došlo 80 tisoč novih ruskih vojakov s 380 topovi. Ako je to res, bi s temi novodošliimi četami Kuropatkin nadomestil svoje izgube pri Mukdenu.

Suda, 14. marca. Sem je dospela iz Maroka ruska eskadra pod poveljstvom admirala Mihangalova. Eskadra obstoji iz štirih oklopnih, ene križarke in nekoliko transportnih parnikov.

Tjelin, 14. marca. Japonska armada je bila 12. t. m. 35 vrst pod Tjelinom.

Peterburg, 14. marca. Velikanskim poverjenjem so prišli na sled v delavnicah drž. železnice v Peterburgu. Polovica železnega materiala je izginilo. Govori se, da je država oškodovana za 50 milijonov rubljev.

Dnnajska borza

dne 13. marca.

Skupna 4% konv. renta, maj-nov.	100 40
Skupna 4% konv. renta, jan.-julij	100 38
Skupna 4 2/2% pap. renta, feb.-avg.	100 95
Skupna 4 2/2% sreb. renta, april-okt.	100 95
Avstrijska zlata renta	120 05
Avstrijska kronska renta 4%	100 55
Avstrijska invest. renta 3 1/2%	93 25
Ogrska zlata renta 4%	118 95
Ogrska kronska renta 4%	98 55
Ogrska invest. renta 3 1/2%	90 05
Delnice avstro-ogrsk. banke	16 45
Kreditne delnice	680 75
London vista	239 75
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117 17 1/2
20 mark	23 46
20 frankov	19 06
Italijanski bankovci	95 40
Cekini	11 31

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736 0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padavina v št. urah v mm.
13	9. zveč.	733 6	+5 8	p. m. szah.	dež	
14	7. zjutr.	733 8	+2 2	brezvetr.	megla	9 7
	2. pop.	731 1	+10 6	sr. jzah.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temp. +7 2°, norm. +3 1°.

Tržna poročila

od dne 13. marca 1905.

Budimpešta. Pšenica za april 19 62 do 19 64; rž za april 15 62 do 15 68; oves za april 14 58 do 14 60; koruza za maj 15 50 do 15 52. Pšenica; ponudbe in povpraševanje srednje, mrtvo. Prodaja 10.000 met stotov, za 5 stotink nižje. — Koruza za 5 do 10 stotink višje. Rž mirno. Oves redno. — Vreme: lepo.

Poziv

osebam, ki me po krivem blatijo pred mojimi predstojniki, pa meni niso znane.

Kot župnik sem vselej vestno in po možnosti natančno izvrševal svoje dolžnosti, ne iskaje vašega depadenja. In te ravno vam ni po volji.

Ne delajte mi za hrbtom, to ni moške! Pozivljam vas v c. kr. okr. sodnijo, da mi v moji prisotnosti in z resnicoljubnimi pričami dokazete, kaj sem komu storil hudega in krivičnega.

V Hinjah, 8. marca 1905

Fran Zbašnik,

župnik.

498 1-1

Ano Kavčič roj. Malič
nadaučiteljevo soprogo,

ki je po dolgi mučni bolezni, danes ob 4. uri popoldne, previdena s svetotajstvi za umirajoče, v 64. letu svoje starosti mirno zaspala v Gospodu.

Truplo drage pokojnice se bo preneslo v torek, dne 14. t. mes. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti pri D. M. v Polju št. 28 na tukajšnje pokopališče. Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi pri D. M. v Polju. Drago pokojnico priporočamo v blag spomin.

D. M. v Polju, 12. marca 1905.

Zalujoči ostali.

Slamniki in klobuki

se sprejmejo v snaženje in moderniziranje.

Resljeva cesta 22, I. nadstropje.

C. Brilli.

493 7-1

Izučen gozdar

vešč sadje- in vinoreje išče službe, katera se lahko takoj nastopi.

Ponudbe sprejema upravništvo „Slovenca“ pod št. 80. 494 2-1

Šestero velikonočnih pesmi za mešane glasove.

Uglasbil Ivan Ocvirk. Cena partituri in 4 glasovom 1 K 50 vin., posamezni glasovi po 10 vin. — Založil skladatelj pri Sv. Juriju ob južni železnici. 492 3-1

Išče se:

2 trgovska pomočnika

železniške in špecerijske stroke, prosta vojaščine, 453 3-3

2 učenca

in

1 starejšo blagajničarko.

Ponudbe pod „Trgovina“ Ljubljana poštno ležeče.

Iščem kuharico

nad 30 let staro, spretno v hišno-gospodarskih delih, ki bi imela veselje z vrtom. Plača po dogovoru. — Naslov pove iz prijaznosti upravništvo. 485 3-2

Kovaškega pomočnika

sprejme takoj Josip Smrdelj, kovaški mojster v Knežaku. 486 2-2

474 3- Službe išče dobro izurjen in oženjen

cerkovnik.

Nastopi lahko sredi meseca maja. Več pové upravništvo „Slovenca“.

Večja, dobro vpeljana

prodajalna

s špecerijskim blagom in železnino na glavnem trgu v Rudolfovem

se prodaja.

Pojasnila pri lastniku A. PAUSER v Rudolfovem. 467 3-1

2 pomočnika

za veliko delo sprejme takoj proti dobri plači Anton Čebulj, krojač in posestnik na Jesenicah, Gorenj. 487 2-2

Rudolf Maister, c. kr. nadporočnik

Manj Maister rojena Sterger

poročena

Ljubljana, 14. marca 1905.

495

VABILO

na

II. redni občni zbor

„Delniške stavbinske družbe „Union“ v Ljubljani“

dné 30. marca 1905 ob 3. uri popoldne v dvovani „Union“ — Frančiškanska ulica.

Dnevni red:

497 1-1

1. Poročilo upravnega sveta.
2. Poročilo o računskem zaključku za leto 1904.
3. Poročilo nadzornega sveta.
4. Zvišanje delniške glavnice za 600.000 kron z izdajo 1200 delnic III. emisije á 500 kron.
5. Volitev enega člana v upravni svet za dobo enega leta.
6. Volitev 5 članov nadzornega sveta za dobo enega leta.
7. Predlogi delničarjev, koje mora predlagatelj vsaj 8 dni pred občnim zborom prijaviti upravnemu svetu, ako hoče da pridejo na tem občnem zboru v razpravo.
8. Izpremema pravil § 3. dr. pravil, da se razglašajo družbe razglasé v uradnem v Ljubljani izhajajočem listu in še enem ljubljanskem dnevniku. § 4 Osnovna glavnica se zviša od 300.000 na 600.000 kron v smislu sklepa občnega zbora dne 29. jan. 1904. Delničarji, ki hočeje izvrševati svoje glasovalno pravice, morajo 5 dni pred občnim zborom položiti svoje delnice v pisarni „Zadružne zveze“ v roke blagajnika družbe „Union“ gospoda I. Jegliča od 9.—11. ure dopoldne § 10. zadr. pravil. Letni računi so na upogled v smislu določil § 27. dr. pravil v stavbinski pisarni, hotel „Union“ Frančiškanska ulica.

V Ljubljani, dne 14. marca 1905.

Upravni svet.

300 kom. jopičev po 4 glđ.

počloženih, zadnja moda s širokimi rokavi brez konkurence.

1000 deških oblek, trpežnih po 5 glđ,

2000 otroških kostumov od 1 glđ. višje.

Izvirne angleške obleke, povčelniki in modni telovniki se dobé edino le v

„Angleškem skladišču oblek“.

Največja izbira oblek za gospode in dečke ter športnih sukenj v najfinejši izvirni, kakor tudi moderna konfekcija za dame po šudovito nizkih tovarniških cenah.

475 3-3

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

PRÍLOGA SLOVENČA DNE 17. MARCA 1905 ŠT. 60

POLOŽAJ NA BOJIŠČU.

Znamenja: ■ Rusi, □ Japonci, = Glavne ceste v Mukden, — Železnica — Reke,
 ..... ceste in pola, ○ Vasi, Merilo 1cm = 4km.

